NHẬP MÔN CÔNG NGHỆ PHẦN MỀM

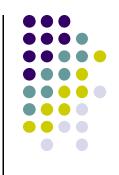
CHƯƠNG 3 – ƯỚC LƯỢNG CHI PHÍ PHẦN MỀM

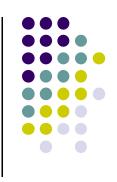
- Giới thiệu
- Ước lượng kích thước phần mềm
- Ước lượng chi phí phần mềm

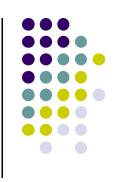
- Các yếu tố cần ước lượng
 - Kích thước phần mềm
 - Công sức phát triển
 - Thời gian thực hiện
 - Số người tham gia
- Nguyên tắc ước lượng
 - Phân rã chức năng
 - Uớc lượng từng chức năng
 - Dựa trên kinh nghiệm, dữ kiện quá khứ

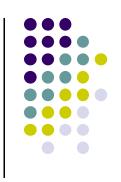
- Uớc lượng kích thước phần mềm
 - Qua dòng lệnh (LOCKDSI): Ước lượng trực tiếp với từng module
 - Qua điểm chức năng (FP): Ước lượng gián tiếp thông qua ước lượng input/output, yêu cầu,...

- Qua dòng lệnh
 - Theo đơn vị một dòng lệnh LOC (Lines Of Code)
 - Theo đơn vị một ngàn dòng lệnh KDSI (Thousand Delivered Source of Code)
 - Phụ thuộc ngôn ngữ lập trình

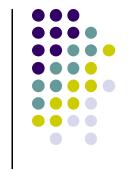

- Các vấn đề gặp phải với các phương pháp LOC và **KDSI**
 - Tính toán kích thước cho các giai đoạn khác: phân tích yêu cầu, ...
 - Cài đặt trên các ngôn ngữ lập trình khác nhau: C, Java, Lisp,...
 - Cách tính số dòng mã lệnh: mã lệnh thực thi, định nghĩa dữ liêu,...
 - Sinh mã tự động, thiết kế giao diện trực tiếp (GUI)
 - Giá thành của sản phẩm phụ thuộc vào ước lượng 6 *LOC*

- Qua điểm chức năng (FP Functional Points)
 - Độc lập với ngôn ngữ lập trình
 - Các điểm chức năng:
 - Input Item (Inp): Số input
 - Output Item (Oup): Số output
 - Inquiry (Inq): Số yêu cầu
 - Master File (Maf) : Số tập tin truy cập
 - Interface (Inf): Số giao diện

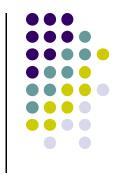
Ước lượng kích thước phần mềm

 Bảng giá trị các điểm chức năng theo độ phức tạp từ thấp, trung bình đến cao

	Level of Complexity						
Component	Simple Average Complex						
Input item (Inp)	3	4	6				
Output item (Out)	4	5	7				
Inquiry (Inq)	3	4	6				
Master file (Maf)	7	10	15				
Interface (inf)	5	7	10				

Công thức tính số điểm chức năng thô

UFP =
$$a_1$$
 x Inp + a_2 x Oup + a_3 x Inq + a_4 x Maf + a_5 x Inf với a_1 , a_2 , a_3 , a_4 , a_5 là giá trị các điểm chức năng theo độ phức tạp cho trong bảng trên.

Ước lượng kích thước phần mềm

• Ví dụ: Tính điểm chức năng thô UFP theo độ phức tạp trung bình khi thực hiện hàm tìm ước chung lớn nhất của hai số nguyên?

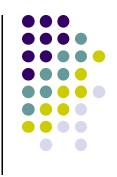
	Level of Complexity						
Component	Simple Average Comple						
Input item (Inp)	3	4	6				
Output item (Out)	4	5	7				
Inquiry (Inq)	3	4	6				
Master file (Maf)	7	10	15				
Interface (inf)	5	7	10				

$$Inp = 2 \qquad Inq = 1 \qquad Inf = 0$$

$$Oup = 1 \qquad Maf = 0$$

$$UFP = 4Inp + 5Oup + 4Inq + 10Maf + 7Inf = 17$$

- Công thức tính điểm chức năng FP
 - FP = Diểm chức năng thô x (0.65 + 0.01 x)Tổng các mức độ ảnh hưởng của các hệ số kỹ thuật)
- Các hệ số kỹ thuật (có mức độ ảnh hưởng nằm trong phạm vi từ 0 (không quan trọng hay không thích hợp hay không ảnh hưởng) tới 5 (cực kỳ quan trọng hay cần thiết tuyệt đối hay ảnh hưởng nhất)
 - 1. Trao đổi dữ liệu (Data communication)
 - 2. Chức năng phân bố (Distributed function)
 - 3. Hiệu suất (Performance)
 - 4. Đặt nặng về cấu hình tiện ích (Heavily used configuration)
 - 5. Tỷ lệ giao tác (Transaction rate)

- Các nhân tố kỹ thuật
 - 6. Trao đổi dữ liệu trực tuyến (Online data entry)
 - 7. Màn hình nhập liệu hiệu quả (End-user efficiency)
 - 8. Cập nhật trực tuyến (Online update)
 - 9. Xử lý phức tạp Complex processing
 - 10. Sử dụng lại (Reusability)
 - 11. Dễ cài đặt (Installation ease)
 - 12. Dễ thao tác (Operation ease)
 - 13. Được cài đặt ở nhiều tổ chức (Multiple site)
 - 14. Thuận lợi cho thay đổ (Facilitate change)

Ước lượng kích thước phần mềm

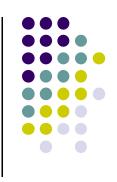
 Điểm chức năng FP có thể được dùng để dự đoán số dòng lệnh LOC

LOC = AVC * số điểm chức năng FP

với AVC: yếu tố phụ thuộc vào ngôn ngữ lập trình được sử dụng

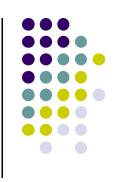
Programming Language	LOC/FP (average)		
Assembly language	320		
C	128	Bảng cung cấp các	
COBOL	106	dự đoán thô về LOC	
FORTRAN	106	trung bình được yêu	
Pascal	90	• •	
C++	64	cầu để xây dựng một	
Ada95	53	điểm chức năng ở	
Visual Basic	32	các ngôn ngữ lập	
Smalltalk	22	trình cấp cao	
Powerbuilder (code generator)	16	iriiii cup cuo	12
SQL	12		

- Ước lượng chi phí
 - Dựa trên kích thước, độ phức tạp
 - Dựa vào dữ liệu quá khứ
 - Chi phí tỉ lệ với công sức (effort) phát triển phần mềm
 - Chi phí tính dựa theo công sức cho các giai đoạn phát triểm phần mềm: khởi đầu, phân tích, thiết kế, cài đặt, kiểm thử nhưng chưa tính đến giai đoạn bảo trì.
 - Đơn vị tính của công sức: người-tháng (hoặc ngườingày)

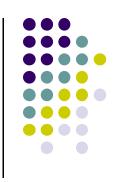

- Các phương pháp ước lượng chi phí phần mềm
 - Theo ý kiến của chuyên gia
 - Theo giải thuật
 - Bằng sự tương tự
 - Bàng luật Parkinson
 - Pricing to win

• Thực hiện các phương pháp ước lượng trên theo cách từ trên xuống hoặc từ dưới lên

Tự đọc

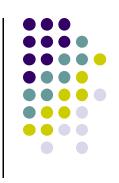
- Uớc lượng theo từ trên xuống (top-down estimation)
 - Từ trên xuống (top down): Khởi đầu tại mức hệ thống và đánh giá toàn thể chức năng hệ thống và cách thức chức năng này được phân phối thông qua các hệ thống con.
 - Có thể sử dụng mà không có kiến thức về kiến trúc hệ thống và các thành phần của hệ thống
 - Cần phải tính tới các chi phí như tích hợp, quản lý cấu hình và tài liệu
 - Có thể đánh giá không đúng mức chi phí giải quyết các vấn đề kỹ thuật mức thấp

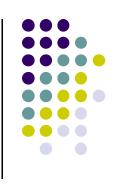
- Uớc lượng theo từ dưới lên (bottom up estimation)
 - Từ dưới lên (bottom up): Khởi đầu tại mức thành phần (bộ phận của hệ thống) và ước lượng chi phí cho từng thành phần. Cộng tất cả các chi phí thành phần này để có được ước lượng cuối cùng.
 - Có thể sử dụng khi kiến trúc hệ thống được biết và các thành phần của hệ thống đã xác định
 - Phương pháp này chính xác nếu hệ thống được thiết kế một cách chi tiết
 - Có thể đánh giá không đúng mức chi phí cho các hoạt động mức hệ thống như tích hợp và tài liệu

- Ý kiến của chuyên gia (expert judgment)
 - Một hay nhiều chuyên gia trong cả lĩnh vực ứng dụng và phát triển phần mềm sử dụng kinh nghiệm của họ để dự tính chi phí phần mềm. Qui trình này được lặp đi lặp lại cho đến khi đạt được sự nhất trí.
 - Thuận lợi: Phương pháp dự đoán chi phí thấp một cách tương đối. Có thể chính xác nếu các chuyên gia có kinh nghiệm trực tiếp trong các hệ thống tương tự.
 - Khó khăn: Rất thiếu chính xác nếu không có các chuyên gia thực sự!

- Ước lượng chi phí theo giải thuật
 - Các mô hình ước lượng chi phí theo giải thuật
 - Mô hình Walston và Felix
 - Mô hình Bailey và Basili
 - Mô hình COCOMO

- Một trong các mô hình giải thuật sớm nhất (1977)
- Mô hình được đề nghị sau khi nghiên cứu 60 dự án của IBM
- Có 29 yếu tố ảnh hưởng tới hiệu suất
- Công thức ước lượng công sức E

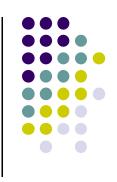
$$E = 5.25 \text{ x } S^{0.91} \text{ (người - tháng)}$$

Với S là kích thước được ước lượng của hệ thống (theo đơn vị ngàn dòng lệnh)

• Công thức ước lượng thời gian thực hiện

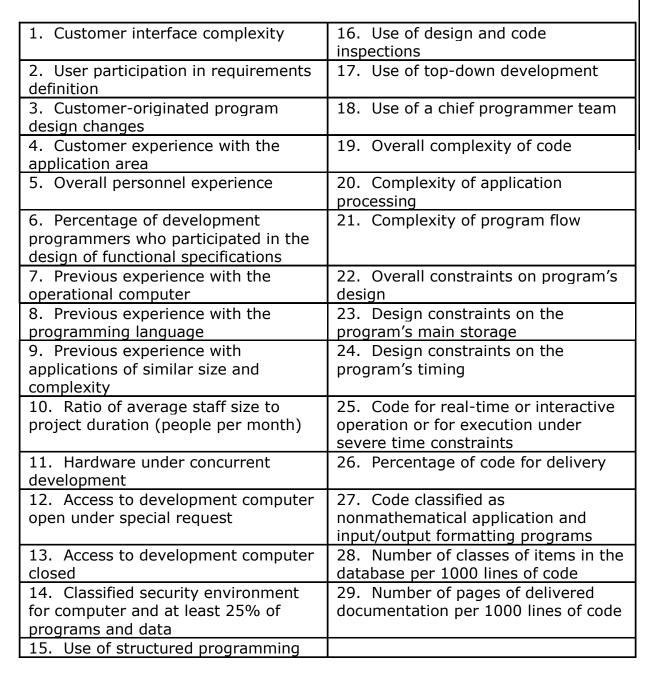
$$T = 2.5 \times E^{0.35}$$
 (tháng)

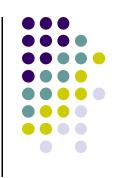
- Mỗi yếu tố sẽ nhận 1 trong 3 giá trị tùy thuộc vào sự tác động của nó tới hiệu suất
 - 1 (cao): làm tăng hiệu suất
 - 0 (trung bình): không ảnh hưởng tới hiệu suất
 - -1 (thấp): làm giảm hiệu suất

Mô hình Walston và Felix

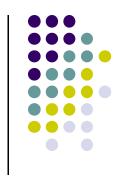

- Mô hình được đề nghị năm 1981 bởi Bailey và Felix
- Mô hình này sử dụng cơ sở dữ liệu của 18 dự án viết bằng ngôn ngữ Fortran tại trung tâm Goddard Space Flight của NASA
- Các nhóm yếu tố ảnh hưởng tới công sức: phương pháp, độ phức tạp và kinh nghiệm
- Công thức ước lượng công sức ban đầu E

$$E = 5.5 + 0.73 \text{x} S^{1.16} \text{ (người - tháng)}$$

Với S là kích thước được ước lượng của hệ thống

Mô hình Bailey và Felix

 Mỗi yếu tố ảnh hưởng tới công sức nhận một trong các giá trị từ 0 đến 5

Total methodology (METH)	Cumulative complexity (CPLX)	Cumulative experience (EXP)
Tree charts	Customer interface complexity	Programmer qualifications
Top-down design	Application complexity	Programmer machine experience
Formal documentation	Program flow complexity	Programmer language experience
Chief programmer teams	Internal communication complexity	Programmer application experience
Formal training	Database complexity	Team experience
Formal test plans	External communication complexity	
Design formalisms	Customer-initiated program design changes	
Code reading		
Unit development folders		

- Mô hình COCOMO 81 được đề nghị bởi Boehm
 - Dạng cơ bản: áp dụng cho nhóm nhỏ, môi trường quen thuộc
 - Dạng trung bình: áp dụng cho dự án khá lớn, có một ít kinh nghiệm
 - Dạng lớn: áp dụng cho dự án lớn, môi trường mới
- Bảng mức độ khó khi phát triển sản phẩm

Software project	a _b	b _b	Cb	d_{b}
Dạng cơ bản (organic)	3.2	1.05	2.50	0.38
Dang trung bình (semi-detached)	3.0	1.12	2.50	0.35
Dang lớn (embedded)	2.8	1.20	2.50	0.32

- Công sức $E = a_b \times S^b_b \times EAF$
 - a_b và b_b: được xác định dựa vào bảng mức độ khó khi phát triển phần mềm
 - EAF (effort adjustment factor): hệ số hiệu chỉnh công sức. Nó được tính bằng tích của các hệ số phát triển
 - S là kích thước được ước lượng của hệ thống (theo đơn vị ngàn dòng lệnh)
- Thời gian $T = c_b \times E^{\dagger}d_b$

Mô hình COCOMO 81

• Các hệ số phát triển

			Ratii	ng					
Cost Drivers	Very Low	Low	Nominal	High	Very High	Extra High			
Product Attributes									
Required software reliability	0.75	0.88	1.00	1.15	1.40				
Database size		0.94	1.00	1.08	1.16				
Product complexity	0.70	0.85	1.00	1.15	1.30	1.65			
Computer Attributes									
Execution time constraint			1.00	1.11	1.30	1.66			
Main storage constraint			1.00	1.06	1.21	1.56			
Virtual machine volatility*		0.87	1.00	1.15	1.30				
Computer turnaround time		0.87	1.00	1.07	1.15				
Personnel Attributes									
Analyst capabilities	1.46	1.19	1.00	0.86	0.71				
Applications experiences	1.29	1.13	1.00	0.91	0.82				
Programmer capability	1.42	1.17	1.00	0.86	0.70				
Virtual machine experience*	1.21	1.10	1.00	0.90					
Programming language experiences	1.14	1.07	1.00	0.95					
Project Attributes									
Use of modern programming pratices	1.24	1.10	1.00	0.91	0.82				
Use of software tools	1.24	1.10	1.00	0.91	0.83				
Required development schedule	1.23	1.08	1.00	1.04	1.10				

- Mô hình COCOMO 81 được phát triển trên giả thiết rằng tiến trình phát triển phần mềm thác nước được sử dụng và tất cả các phần mềm được phát triển từ đầu.
- Mô hình COCOMO 2 được thiết kế để thích ứng với những cách tiếp cận khác nhau đối với sự phát triển phần mềm

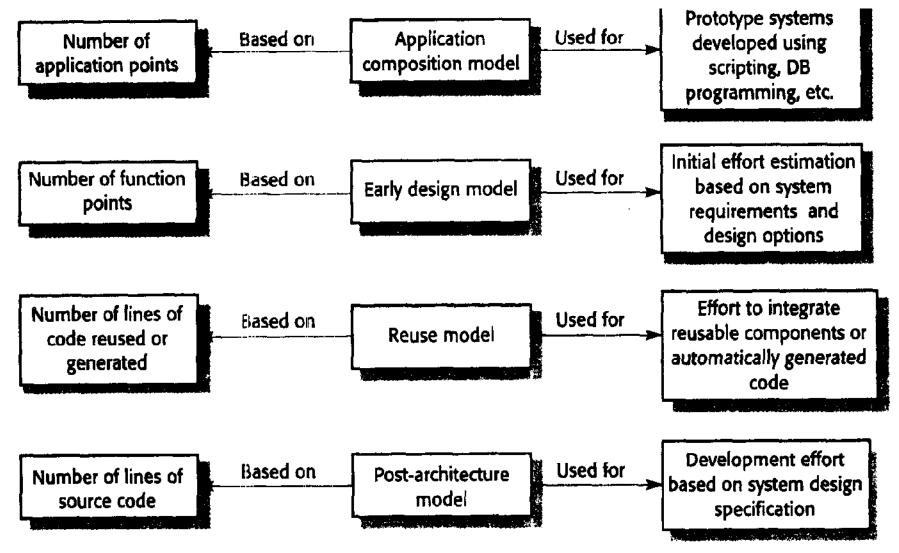

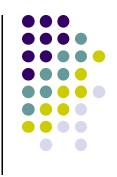
- COCOMO 2 kết hợp chặt chẽ các mô hình con nhằm đưa ra các dự đoán phần mềm chi tiết
- Các mô hình con trong COCOMO 2 là:
 - Mô hình Application composition: được sử dụng khi phần mềm được tạo thành từ các thành phần hiện có
 - Mô hình Early design: được sử dụng khi các yêu cầu là sẵn có nhưng thiết kế vẫn chưa được bắt đầu
 - Mô hình Reuse: được sử dụng để tính công sức tích hợp các thành phần có thể dùng lại được
 - Mô hình Post-architecture: được sử dụng ngay khi kiến trúc hệ thống đã được thiết kế và các thông tin chi tiết hơn về hệ thống là sẵn có

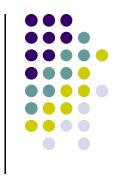
Mô hình Application composition

- Hỗ trợ các dự án bản mẫu và các dự án có sự tái sử dụng nhiều
- Được dựa trên số lượng điểm ứng dụng (đối tượng)
- Công thức ước lượng
 - Công sức

 $E = (NAP \times (1 - %reuse/100)) / PROD (người — tháng)$

- NAP: số lượng điểm ứng dụng
- PROD: hiệu suất. Nó phụ thuộc vào kinh nghiệm và khả năng của nhà phát triển cũng như tính trưởng thành và khả năng của công cụ

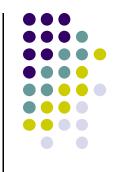

Mô hình Application composition

Bảng xác định hiệu suất

Developer's experience and capability	Very low	L w	Nominal	High	Very high
CASE maturity and capability	Very low	Low	Nominal	High	Very high
PROD (NOP/month)	4	7	13	25	50

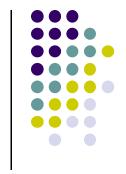
- Số lượng điểm ứng dụng phụ thuộc vào:
 - Các màn hình riêng biệt được hiển thị
 - Các báo cáo được sinh ra bởi hệ thống
 - Các module chương trình (được viết bằng các ngôn ngữ lập trình như Java, C++, v.v) phải được phát triển để bổ sung cho mã lệnh lập trình cơ sở dữ liệu

- Tính số lượng điểm ứng dụng
 - Đếm số lượng màn hình, báo cáo và module
 - Xác định độ phức tạp cho từng thành phần (1 màn hình hay 1 báo cáo hay 1 module) theo bảng sau

For Screens	r Screens			For Reports			
	Number and source of data tables				Number and source of data tables		
Number of	Total < 4	Total < 8	Total 8+	Number of	Total < 4	Total < 8	Total 8+
views	(<2	(2-3	(>3	sections	(<2	(2-3	(>3
contained	server,	server,	server, >5	contained	server,	server, 3-	server,
	<3	3-5	client)		<3	5 client)	>5
	client)	client)			client)		client)
<3	simple	simple	medium	0 or 1	simple	simple	medium
3 - 7	simple	medium	difficult	2 or 3	simple	medium	difficult
8 +	medium	difficult	difficult	4 +	medium	difficult	difficult

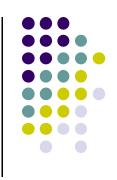
Mô hình Application composition

Tính số điểm ứng dụng cho từng thành phần khi
 đã biết độ phức tạp theo bảng dưới đây

Object type	Simple	Medium	Difficult
Screen	1	2	3
Report	2	5	8
3GL component	-	-	10

 Tính tổng số điểm ứng dụng cho tất cả các thành phần

Mô hình Early design

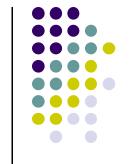

- Các ước lượng có thể được tạo ra sau khi các yêu cầu được chấp nhận
- Công thức ước lượng
 - Công sức $E = a \times S^b \times M$ với
 - M: tích của 7 hệ số nhân
 - a = 2.94
 - S kích thước được ước lượng của hệ thống (theo đơn vi ngàn dòng lệnh)
 - b thay đổi trong khoảng 1.1 tới 1.24 tùy thuộc vào tính mới của hệ thống, tính linh động trong phát triển, các phương pháp quản lý rủi ro và tính trưởng thành của tiến trình

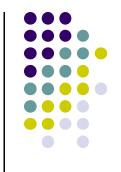
Mô hình Early design

- Các hệ số nhân phản ánh khả năng của nhà phát triển, các yêu cầu phi chức năng, sự hiểu biết rõ về nền tảng phát triển, v.v.
 - RCPX product reliability and complexity
 - RUSE the reuse required
 - PDIF platform difficulty
 - PREX personnel experience
 - PERS personnel capability
 - SCED required schedule
 - FCIL the team support facilities
- Giá trị của các hệ số này nằm trong khoảng từ 1 (rất thấp) đến 6 (rất cao)

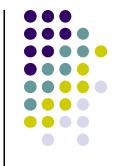
Mô hình reuse

- Đưa vào mã lệnh hộp đen được tái sử dụng mà không cần thay đổi và mã cần phải được sửa lại để tích hợp nó vào mã lệnh mới
- Hai loại tái sử dụng:
 - Tái sử dụng hộp đen: mã lệnh không được sửa đổi.
 Công sức phát triển cho mã hộp đen được tính là 0
 - Tái sử dụng hộp trắng: mã lệnh được chỉnh sửa để nó có thể hoạt động trong hệ thống mới một cách chính xác. Một số công sức phát triển được cần đến.

Mô hình reuse

- Nhiều hệ thống còn bao gồm các mã lệnh được sinh ra một cách tự động từ các bộ dịch chương trình (một dạng tái sử dụng)
- Dự đoán công sức để tích hợp mã lệnh được sinh ra tự động:
 E= (ASLOC * AT/100)/ATPROD
 - ASLOC: số dòng mã lệnh trong các thành phần mà chúng được sửa lại cho phù hợp
 - AT: tỷ lệ phần trăm của mã lệnh được sinh tự động
 - ATPROD: hiệu suất của các kỹ sư trong việc tích hợp mã lệnh này

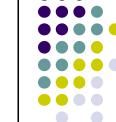

Mô hình Reuse

- Dự đoán công sức để tích hợp các mã lệnh mới và các thành phần tái sử dụng hộp trắng:
 - Không dự đoán công sức trực tiếp mà qua số dòng mã nguồn mới

$$ESLOC = ASLOC * (1-AT/100) * AAM$$

- ESLOC: số dòng mã nguồn mới tương đương
- ASLOC và AT như trước
- AAM: hệ số nhân hiệu chỉnh sự thích ứng từ các chi phí của việc thay đổi mã lệnh tái sử dụng, các chi phí để hiểu cách tích hợp mã lệnh và các chi phí để ra quyết định tái sử dụng

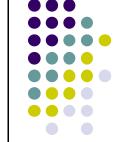
Mô hình Post-architecture

- Sử dụng cùng một công thức như mô hình early design nhưng có tới 17 hệ số nhân
 - Công sức $E = a \times S^b \times M$ với
 - M: tích của 17 hệ số nhân
 - a = 2.94
 - S kích thước được ước lượng của hệ thống (theo đơn vị ngàn dòng lệnh)
 - b = 1.01 + 0.01 x $\sum W_i$ với W_i là hệ số có giá trị biến đổi từ 5 (rất thấp) tới 0 (cực kỳ cao)

Mô hình Postarchitecture

17 hệ số nhânM

			Rati	цд		
Cost Drivers	Very Low	Low	Nominal	High	Very High	Extra High
Product factors						
Reliability required	0.75	88.0	1.00	1.15	139	
Database size		0.93	1.00	1.09	1.19	
Product complexity	0.70	0.88	1.00	1.15	130	1.66
Required reusability		0.91	1.00	1.14	1.29	1.49
document needs	0.89	0.95	1.00	1.06	1.13	
Computer factors						
Execution time constraint			1.00	1.11	131	1.67
Main storage constraint			1.00	1.06	1.21	1.57
Platform volatility		0.87	1.00	1.15	130	
Personnel factors						
Analyst capabilities	1.50	1.22	1.00	0.83	0.67	
Programmer capabilitiy	137	1.16	1.00	0.87	0.74	
Applications experiences	1.22	1.10	1.00	0.89	0.81	
Platform experience	1.24	1.10	1.00	0.92	0.84	
Language and tool experiences	1.25	1.12	1.00	38.0	0.81	
Personal continuity	1.24	1.10	1.00	0.92	0.84	
Project factors						
Use of software tools	1.24	1.12	1.00	0.86	0.72	
Multi-site development	1.25	1.10	1.00	0.92	0.84	0.78
Required development schedule	1.29	1.10	1.00	1.00	1.00	

Mô hình Post-architecture

- Kích thước mã lệnh S trong mô hình này được tính bằng cách cộng ba ước lượng dưới đây:
 - Sự ước lượng về số dòng mã nguồn mới được phát triển
 - Sự ước lượng về số dòng mã nguồn tương được tính bằng cách sử dụng mô hình reuse
 - Sự ước lượng về số dòng mã lệnh phải được sửa đổi theo các thay đổi về yêu cầu

Các hệ
 số W

Precedentedness

Reflects the previous experience of the organisation with this type of project. Very low means no previous experience; Extra high means that the organisation is completely familiar with this application domain.

Development flexibility

Reflects the degree of flexibility in the development process. Very low means a prescribed process is used; Extra high means that the client sets only general goals.

Architecture/risk resolution

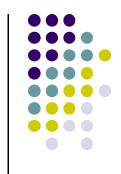
Reflects the extent of risk analysis carried out. Very low means little analysis; Extra high means a complete and thorough risk analysis.

Team cohesion

Reflects how well the development team know each other and work together. Very low means very difficult interactions; Extra high means an integrated and effective team with no communication problems.

Process maturity

Reflects the process maturity of the organisation. The computation of this value depends on the CMM Maturity Questionnaire, but an estimate can be achieved by subtracting the CMM process maturity level from 5.

Mô hình Post-architecture

Các hệ số W

W(i)	Very Low	Low	Nominal	High	Very High	Extra High
Precedentedness	4.05	3.24	2.43	1.62	0.81	0.00
Development Flexibility	6.07	4.86	3.64	2.43	1.21	0.00
Architecture / Risk Resolution	4.22	3.38	2.53	1.69	0.84	0.00
Team Cohesion	1.91	3.95	2.97	1.98	0.99	0.00
Process Maturity	4.54	3.64	2.73	1.82	0.91	0.00